

Luonnonmukainen tuotanto (koodi M11.1) ja Luonnonmukainen kotieläintuotanto (koodi M11.2)

Toimenpiteen kuvaus

Toimenpiteessä tuetaan sekä luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymistä että luonnonmukaista tuotantoa, jotta luonnonmukaisen tuotanto lisääntyisi luomutuotteiden kysyntää vastaavasti.

Toimenpiteen rahoituskehys ja rahoituksen toteuma 31.12.2020 sekä määrällinen tavoite

Toimenpiteen kehys on 352 milj. euroa. Maksuina on toteutunut 318,7 milj. euroa. Toimenpiteen kehyksestä on sidottu 106 %.

Tavoitteeksi rahoituskaudelle 2014-2020 on asetettu, että toimenpiteen toteutusala on 355 000 ha.

Luonnonmukainen tuotanto Suomessa

Kun viljelijä haluaa virallisesti tuottaa luonnonmukaisen tuotantotavan mukaan, hänen tulee liittyä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään ja noudattaa luonnonmukaisen tuotannon tuotantotavan tuotantoehtoja. Tuotantoehdot määritellään EU-asetuksissa. Koko Suomessa luonnonmukaisen tuotannon valvonnan piirissä olevan peltoalan osuus maatalousmaasta oli vuonna 2019 Ruokaviraston tilastojen mukaan 13,5 % (306 756 ha, josta siirtymävaiheessa 49 106 ha). Nämä luomuvalvonnan tiedot sisältävät myös Ahvenanmaan luomualan 3 891 hehtaaria. Luomuvalvonnassa olevasta peltoalasta 63 % on nurmea (yli 162 000 ha). Nurmiala kasvoi edellisestä vuodesta noin 13 000 ha. Muista tuotantokasveista yleisin on kaura, jota viljeltiin vuonna 2019 noin 33 000 hehtaarin alalla. Toiseksi yleisimpiä ovat seosviljat noin 13 400 hehtaarin alalla ja vehnä noin 7 000 hehtaarin alalla. Herne- ja rypsiä ovat vaihdelleet viime vuosina 2 000 hehtaarin ja härkäpapuala 3 000 hehtaarin molemmin puolin.

Suurin osa luomuvalvonnan piirissä olevasta peltoalasta on Manner-Suomen maaseutuohjelman tai Ahvenanmaan maaseutuohjelman luomusitoumusten piirissä, jolloin tuensaajalle maksetaan korvausta luonnonmukaisen tuotantotavan mukaan viljelystä. Alla on kuvattu Manner-Suomen maaseutuohjelman luonnonmukaisen tuotannon ja luonnonmukaisen kotieläintuotannon toimenpiteiden toteuma.

Manner-Suomen maaseutuohjelman toimenpide M11.1 Luonnonmukainen tuotanto ja M11.2 luonnonmukainen kotieläintuotanto

Maaseutuohjelman mukaiset luonnonmukaisen tuotannon sitoumukset edellyttävät kuulumista luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Sitoumus voi koskea luonnonmukaista kasvintuotantoa tai lisäksi luonnonmukaista kotieläintuotantoa. Sitoumus voi koskea myös pelkkää avomaavihannesten viljelyä. Sitoumukset koskevat pääsääntöisesti koko tilaa, mutta vain osaa tilan alaa koskeva sitoumus on mahdollinen, jos kyseessä on avomaavihannesten viljely. Luonnonmukaisen tuotannon vaatimaan viljelykiertoon soveltumaton ala jää sitoumuksen ulkopuolelle. Sitoumukset koskevat sekä siirtymävaiheessa että luonnonmukaisessa tuotannossa olevaa alaa. Sitoumukset ovat viisivuotisia.

Luonnonmukaisen tuotannon vuosittainen korvaus on ohjelmakauden ajan ollut 160 €/ha. Tämän lisäksi maksettava luonnonmukaisen kotieläintuotannon vuosittainen korvaus on ollut 134 €/ha. Avomaanvihannesten viljelyssä olevan luonnonmukaisen tuotannon vuosittainen korvaus on ollut 600 €/ha.

Sitoumusalan kehitys

Vuonna 2020 luonnonmukaisen tuotannon sitoumusala oli 296 795 hehtaaria. Noin 36 % luonnonmukaisen tuotannon sitoumusalasta oli luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen piirissä. Luonnonmukaisen tuotannon sitoumusalan kehitys ohjelmakauden aikana on esitetty taulukossa 1. Uusia luomusitoumuksia on voinut tehdä vuosina 2015-2018 vuosittain sekä vuonna 2020. Poikkeuksellisesti uudet sitoumukset tai lisäalat vanhoihin sitoumuksiin eivät olleet haettavissa vuonna 2019. Keskimääräinen kasvu ohjelmakaudella on ollut 11,3 % vuodessa vuosina 2015-2020. Luomusitoumusten sitoumusalan osuus peltoalasta oli vuonna 2020 noin 13,1 prosenttia.

Taulukko 1. Luonnonmukaisen tuotannon sitoumusala ja sitoumusten määrä vuosina 2015-2020.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Luomusitoumusten kokonaisala ja määrä						
Luomusitoumusten sitoumusala yhteensä, ha	208 867	223 515	245 353	282 704	278 489	296 794
Luomusitoumusten määrä yhteensä, kpl	3 857	4 030	4 244	4 648	4 606	4 567
Luomun eri sitoumustyyppien sitoumusmäärät						
Sitoumus luonnonmukaisesta tuotannosta, kpl	3045	3163	3326	3691	3615	3 527
Sitoumus vain luonnonmukaisesta avomaavihannesten tuotannosta*, kpl	9	10	9	9	7	7
Sitoumus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, kpl	803	857	909	948	983	1 040

* Osan tilaa kattavat sitoumukset. Myös muiden sitoumusten avomaavihannesten viljelyssä olevasta alasta maksetaan avomaavihannesten korvausta.

Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia sitoumuksia tehneet tilat ovat keskipinta-alaltaan noin 102 hehtaaria. Kaikkien luomusitoumusten keskipinta-ala oli noin 65 hehtaaria. Luonnonmukaisesti tuotettujen tilojen keskipinta-ala on siten suurempi kuin kaikkien tuotantosuuntien tilojen keskipinta-ala, joka oli 49 hehtaaria vuonna 2020.

Vuonna 2015 alkaneet viisivuotiset sitoumukset päättyivät vuoden 2019 jälkeen. Sitoumuksia jatkettiin tuensaajan niin halutessa vuodelle 2020. Ne luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen tehneet kotieläintilat, jotka eivät olleet siirtäneet kotieläimiä luomuun, saivat jatkaa sitoumusta vain, jos eläimet siirretään luomuun tai tila alkaa tuottaa luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen edellyttämiä myyntikasveja. Uusia luomusitoumuksia tehtiin vuonna 2020 311 kpl. Uusia kotieläinsitoumuksia annettiin 60 kpl, näistä 32 tilalla oli aiemmin sitoumus vain kasvintuotannosta.

Vuoden 2020 maksut

Voimassa olevien sitoumusten maksua haettiin päätukihaun yhteydessä 15.6. mennessä. Korvauksen ensimmäinen erä maksettiin 8.10. alkaen. Ensimmäisenä eränä maksettiin 85 prosenttia kasvintuotannon korvauksessa. Toinen erä maksetaan keväällä arviolta toukokuulla 2020, kun tiedot edellisen vuoden kotieläinmääristä on saatu. Toisessa erässä maksetaan kotieläinten perusteella määräytyvät korvaus sekä loppuosa kasvintuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteestä maksettiin kalenterivuonna tukivuodelta 2020 yhteensä noin 58,4 miljoonaa euroa. Summaan sisältyi tukivuoden 2019 maksuja noin 20,8 miljoonaa euroa, joka koostui luonnonmukaisen tuotannon korvauksen loppumaksusta ja kotieläintuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon korvausta maksettiin vuonna 2020 noin 286 000 hehtaarille, 4 570 tuensaajalle. Tähän sisältyy noin 1 500 hehtaaria avomaavihannesten viljelyalaa, josta maksettiin avomaavihannesten viljelyä koskeva korkeampi korvaus 219 tuensaajalle. Avomaavihanneksista maksettu viljelyala oli tätä tuotantoa harjoittavilla tiloilla keskimäärin 6,8 hehtaaria. Luonnonmukaisen tuotannon maksettu pinta-ala kasvoi noin 17 000 hehtaarilla, mutta hakijoita oli noin 30 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen tehneitä tuensaajia oli 1040. Verrattuna edellisen vuoteen luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon sitoutuneiden määrä lisääntyi noin kuudellakymmenellä.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen valvonta

Luonnonmukaisen tuotannon korvausten valvonta tehtiin pääosin samalla tavalla kuin edellisenä vuonna. Perustason vaatimukset tarkastettiin paikan päällä tilalla ja niiden tarkastuksia on jatkettu talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Korvauksessa ei ole paikan päällä tilalla tarkastettavia tukiehtoja. Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa tarkastetaan, onko paikan päällä tehdyssä luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksessa todettu sellaisia puutteita, jotka vaikuttavat tilalle maksettavaan korvaukseen. Tuotantotarkastuksessa todettujen puutteiden takia vajaalta sadalta tilalta on korvausta vähennetty vuosittain.

Luomun näkymät

Luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden markkinat ovat jatkaneet kasvuaan. Tämän yhdessä tavanomaisen tuotannon heikon kannattavuuden kanssa odotetaan edistävän luonnonmukaisesti tuotetun pinta-alan kasvua edelleen. Luonnonmukaisen tuotannon koulutuksen ja neuvonnan rooli on merkittävä uusien tuottajien luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutumiselle. Päätös luomutuottajaksi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAASEUTU 2020

siirtymiseen kypsyy tiloilla vähitellen ja käydyn luomukoulutuksen ja luomutuottajaksi siirtymisen välillä vierähtää usein useampi vuosi. Vuonna 2021 luomusitoumukset ja lisäalat voimassa oleviin sitoumuksiin ovat jälleen haettavissa.

Linkkejä:

www.maaseutu.fi

[Agrikaattori](#)

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

RURAL NETWORK
www.rural.fi